

**BESCHERM UW ONDERNEMING TEGEN DE VALKUILEN VAN HET WEB.
PRAKTISCHE GIDS OVER INFORMATICA VEILIGHEID EN AUTEURSRECHT. ©**

Een computer, een internetaansluiting, en de wereld ligt aan uw voeten. Maar net zoals een automobilist zich moet houden aan de wegcode en met bepaalde gevaren rekening moet houden, zo moet een gebruiker van de informatiesnelweg de regels ervan respecteren en zich bewust zijn van de risico's die eraan zijn verbonden. Hoewel informatienetwerken de toegang tot digitaal materiaal heel wat vergemakkelijken, toch brengt deze praktijk heel wat risico's met zich, zowel op juridisch vlak als op het vlak van informaticaveiligheid. Het doel van deze praktische gids is u te informeren over hoe u uw organisatie kunt beschermen tegen dergelijke risico's.

INHOUDSTAFEL ©

- 03 **WAT ZIJN DE RISICO'S?**
- 04 **HEBT U EEN PROBLEEM?**
- 05 **WAT KUNT U DOEN?**
- 06 **VOORBEELD NOTA AAN HET PERSONEEL**
- 07 **VOORBEELD REGLEMENT VAN INTERNE ORDE**

“Ondanks alle waarschuwingen is bij nogal wat bedrijven nauwelijks aandacht voor degelijk systeembeheer, laat staan voor de beveiliging ervan. Bij een Belgische KMO denkt men al snel: bij ons valt toch niets te halen, maar dat is nu net fout, want daar zijn criminelen naar op zoek. Meer aandacht voor veiligheid en systeembeheer kunnen alvast heel wat nare ervaringen vermijden. De politie kan nu eenmaal niet overal tegelijk zijn, ook niet virtueel.”

Luc Beirens, Hoofdcommissaris, Diensthoofd Federal Computer Crime Unit.

WAT ZIJN DE RISICO'S? ©

JURIDISCHE EN VEILIGHEIDS RISICO'S

Auteursrechtelijk beschermd origineel materiaal, zoals muziek, films, software, videospelletjes en andere culturele creaties, zouden niet op uw computersystemen gekopieerd of op uw netwerk aangeboden mogen worden zonder toestemming van de rechthebbenden. Het auteursrecht beschermt, in de ruimste zin van het woord, elke menselijke creatie die een spoor draagt van intellectuele inspanning van de auteur. Een kopie of de illegale verspreiding van origineel materiaal, vormt dus een inbreuk op het auteursrecht waardoor de rechthebbenden zowel civielrechtelijk als strafrechtelijk een procedure kunnen instellen.

Zonder gepaste voorzorgsmaatregelen kunnen uw computersystemen al snel een netwerk worden voor het illegaal verspreiden van auteursrechtelijk beschermd materiaal. Uiteraard brengt dit een aantal wettelijke, maar ook veiligheidsrisico's met zich mee voor uw bedrijf en voor uw werknemers.

RISICO'S VOOR DE VEILIGHEID

De aanwezigheid van illegaal bekom – en materiaal op uw computersysteem en de uitwisseling ervan, kan ernstige gevolgen hebben voor uw eigen interne gegevens, vertrouwelijkheid en IT-veiligheid. Illegale websites en uitwisselingsdiensten – de bron van de meeste illegale muziek, films en ander auteursrechtelijk beschermd materiaal – zijn een belangrijke oorzaak van:

Virussen. Een virus is een vijandelijk softwarebestand dat speciaal werd geschreven om zich te vermenigvuldigen op andere computers. Het kan ook, bewust of onbewust, schade toebrengen aan individuele computers en uw hele netwerk aantasten. Virussen verspreiden zich via digitale uitwisselingsdiensten zoals het internet, maar ook via diskettes, cd-roms, USB-sticks, enz. Ze kunnen soms onherstelbare schade toebrengen. Een studie van veiligheidsfirma TruSecure uit 2004 toonde aan dat 45% van de softwarebestanden die gedownload waren vanuit de populairste illegale uitwisselingsdiensten, virussen, wormen of andere schadelijke codes bevatten.

Spyware. “File-sharing” programma's bevatten vaak verborgen “spyware” die uw computergebruik volgt en informatie over de computeromgeving rapporteert zonder dat de gebruiker er zich bewust van is. In de meest gevallen leidt dit tot het

sturen van advertenties en andere ongewenste bestanden. De verwijdering van deze “spyware” is tijdrovend, moeilijk en niet zonder gevaar voor uw computer. Uit een studie die de NPD Groep uitvoerde in juni 2005, bleek dat 40% van de gebruikers van uitwisselingsdiensten (=P2P) problemen hebben met spyware en virussen.

Kwetsbaarheid van de firewall.

“File-sharing” programma's creëren een open deur (port) tussen de computer van de gebruiker en het internet. Dit komt neer op een gevoelige aantasting en verzwakking van de firewall die u gebruikt om gevoelige informatie te beschermen, waardoor miljoenen anonieme gebruikers toegang hebben tot uw systeem en tot uw computers!

Capaciteitsvermindering.

Illegale muziek-, software, film- en andere auteursrechtelijk beschermde bestanden kunnen een groot deel van de netwerkcapaciteit en de harde schijfruimte van uw computerpark in beslag nemen. Via uitwisselingsprogramma's kunnen gebruikers van binnen en buiten uw organisatie uw netwerkcapaciteit gebruiken om illegale bestanden te downloaden, aan te bieden en te indexeren, wat kan leiden tot een substantiële vermindering van uw netwerkcapaciteit en bandbreedte.

STRAF- EN CIVIELRECHTELIJKE PROCEDURES

In bijna alle landen voorziet de wet dat elke kopie of illegale verspreiding via het internet van beschermd materiaal, zonder voorafgaande toestemming van de rechthebbende, strafbaar is. Gezien de omvang van het probleem worden rechthebbenden meer en meer aangespoord zich te organiseren tegen de inbreuken op hun auteursrecht die gepleegd worden via de netwerken van overheidsdiensten en bedrijven.

Daarom starten rechthebbenden regelmatig gerechtelijke procedures tegen bedrijven en individuen die inbreuk plegen op het auteursrecht via “file-sharing”- of uitwisselingsdiensten of andere netwerken. Regelmatig wordt door de muziek-, film en softwareproducenten een klacht neergelegd voor het illegaal aanbieden of uitwisselen van muziek-, film- en softwarebestanden, waarvan na onderzoek blijkt dat deze bestanden worden aangeboden via al dan niet gehackte informaticanetwerken van een bedrijf. Het (strafrechtelijk) onderzoek wordt dan ook verder gevoerd binnen het bedrijf waardoor haar activiteiten ernstig verstoord kunnen worden.

Het risico op een gerechtelijke procedure is reëel: uit een studie van onderzoeksbureau Jupiter uit april 2004 blijkt dat 37% van de Britse muziekuitwisselaars zijn illegale activiteit heeft gestaakt uit vrees voor mogelijke juridische gevolgen.

¹ Fuente: NPD MusicWatch Digital, USA, Junio 2005

“Uit een enquête bij meer dan 500 Vlaamse KMO's blijkt dat zij voor hun bedrijfsvoering sterk afhankelijk zijn van informatie- en communicatietechnologie maar onvoldoende op de hoogte zijn van de gevaren. 66% raakte al eens besmet met een computervirus en 27 % verloor al eens waardevolle bedrijfsinformatie maar 62 % is onvoldoende beveiligd tegen virussen, spyware, hackers, enz.”

Karel Van Eetvelt, Gedelegeerd Bestuurder van de KMO-organisatie UNIZO

HEBT U EEN PROBLEEM? ©

Hieronder vindt u verschillende situaties die er op kunnen wijzen dat uw organisatie of bedrijf risico's loopt met betrekking tot inbreuken op het auteursrecht:

- U weet niet welke computerprogramma's en bestanden op uw computers en netwerk staan.** Om elk risico te vermijden, doet u er goed aan een inventaris te maken van alle beschermd materiaal op uw computers en netwerk. Kijk na of uw computers en netwerk niet worden gebruikt als opslagruimte voor auteursrechtelijk beschermd materiaal dat geen verband houdt met uw activiteiten. Controleer ook of gebruikers "file-sharing" programma's hebben geïnstalleerd zonder uw toestemming.
- U hebt geen internet firewall of u hebt ongewenst verkeer via uw internetverbinding.** Om zich optimaal te beschermen tegen indringers en ongewenst internetverkeer, zou elk bedrijf dat online is, een firewall moeten installeren. Ook zijn er regels voor de werknemers nodig voor de toegang tot het internet zodat poorten en protocollen, die gewoonlijk worden misbruikt, worden geneutraliseerd.
- Uw internet- en/of netwerkverbindingen werken abnormaal traag.** Een trage werking van uw netwerk kan erop wijzen dat uw interne bandbreedte in beslag wordt genomen door ongewenst verkeer via uitwisselingsdiensten. Het kan ook betekenen dat uw systeem door het gebruik van dergelijke diensten of andere illegale sites besmet is geraakt met virussen, spyware of andere vijandelijke software-elementen.
- U hebt regelmatig problemen met computervirussen.** Als uw systemen en computers regelmatig worden geplaagd door virussen, of als uw klanten of andere externe contacten virussen binnenhalen via potentieel gevaarlijke sites en uitwisselingsdiensten die illegaal auteursrechtelijk beschermd materiaal aanbieden.
- U hebt geen duidelijk reglement of controlemiddel over het gebruik van uw computersysteem door uw werknemers.** Ongecontroleerd gebruik van uw computersystemen is niet alleen een probleem van productiviteit. Het kan al snel leiden tot het illegaal downloaden, aanbieden en indexeren van andermans auteursrechtelijk beschermd materiaal.

U kunt in de praktijk verschillende maatregelen nemen om inbreuken op auteursrechtelijk beschermd materiaal op de computers en het netwerk van uw bedrijf tegen te gaan en zo de daaruit volgende juridische en veiligheidsrisico's te voorkomen.

WAT KUNT U DOEN? ©

VOER EEN DUIDELIJK BEDRIJFSBELEID

Een organisatie of bedrijf kan in geen geval tolereren dat de auteursrechten worden geschonden door illegale of onverstandige praktijken via het informaticasysteem. Gebruikers, managers en IT-personeel moeten begrijpen dat het illegaal kopiëren en verspreiden van digitaal auteursrechtelijk beschermd materiaal gevaarlijk is. Om dit kracht bij te zetten kunt u best regels hieromtrent opnemen in uw arbeidsreglement of in uw reglement van interne orde. Een voorbeeld van een nota en een reglement vindt u verder in deze gids. U kunt ook een exemplaar downloaden via de site www.hetisuwzaak.be

MAAK EEN INVENTARIS VAN HET AANWEZIGE AUTEURSRECHTELIJK BESCHERMD MATERIAAL

Veel organisaties laten hun systemen regelmatig doorlichten op het gebruik en de aanwezigheid van illegale software. Dat kan onder meer via een handig en gratis computerprogramma dat u vindt via www.hetisuwzaak.be. Dit zou ook moeten gebeuren voor alle andere auteursrechtelijk beschermde bestanden. Een muziekbestand neemt meestal 3 tot 5 MB in beslag en wordt meestal met de extensie .mp3, .wma of .wav opgeslagen in een folder genaamd /My Music of /Shared Folder.

Filmbestanden zijn gewoonlijk 500 tot 700 MB groot en worden vaak opgeslagen onder .avi, .mpg of .mov-formaat. Eventuele gecomprimeerde versies van deze bestanden herkent u aan de extensie .zip of .rar.

WIS ALLE ILLEGALE KOPIEËN

Het is zelden toegestaan commerciële muziekopnamen en films te reproduceren of te verspreiden via het internet, behalve via erkende, legale sites. Voor software dient u in principe in het bezit te zijn van een geldige licentie voor elke PC. Vraag daarom steeds een bewijs en bewaar het om aan te tonen dat uw kopieën van auteursrechtelijk beschermd materiaal legaal zijn. Excuses zoals “een privé-kopie mag” of “een reservekopie is toegelaten” zijn niet van toepassing in een bedrijfsomgeving.

CONTROLEER “FILE-SHARING”

Veel bedrijven maken het technisch onmogelijk om andere dan de expliciet toegelaten computerprogramma's te installeren op hun computers om zo op een eenvoudige manier juridische en veiligheidsproblemen te reduceren. Met gratis softwareprogramma's als Digital File Check kunnen computers gescand worden en worden uitwisselingsdiensten geblokkeerd of verwijderd (www.hetisuwzaak.be).

PAS DE INSTELLINGEN VAN UW FIREWALL AAN

Uw firewall kan zo ingesteld worden dat illegale bestanden en sites op verschillende manieren worden gefilterd. Bepaalde internetadressen, poorten of protocollen die typisch gebruikt worden voor “file-sharing” kunnen geblokkeerd worden. Er zijn ook computerprogramma's op de markt die speciaal werden ontworpen om selectief auteursrechtelijk beschermd materiaal te filteren.

CONTROLEER UW DRAADLOZE VERBINDING

Verzeker uzelf ervan dat de draadloze verbinding met uw netwerk en het internet (wifi) wel degelijk beveiligd is door middel van encryptie, zodat deze verbindingen niet misbruikt worden voor illegale doeleinden. Via de software van de draadloze routers kunt u toegangscode invoeren en het gewenste encryptieniveau instellen.

CONTROLEER DE DRUKTE VAN HET DATAVERKEER

Software om uw netwerkverkeer te monitoren, eventueel geleverd samen met uw netwerkinstallatie, stelt u in staat om na te gaan of computerprogramma's of -gebruikers uw bandbreedte bezetten. Controleer “hot spots” van dataverkeer om na te gaan of er een eventueel probleem is met het systeem, of dat het gaat om illegale activiteiten.

BESCHERM UW NETWERK TEGEN VIRUSSEN

Anti-virussoftware scant en spoort bestanden op die virussen, spyware of andere schadelijke files bevatten. Deze software zou op elke computer geïnstalleerd moeten worden. De meest efficiënte software werkt permanent en voorziet een geregelde automatische update om rekening te kunnen houden met nieuwe virussen die dagelijks opdruiken.

BESCHERM UW NETWERK TEGEN SPYWARE

Verder bestaat er een grote hoeveelheid commerciële software die spyware en dergelijke programma's kan opsporen en van uw computers verwijderen. Ook deze anti-spywareprogramma's moeten regelmatig gebruikt en bijgewerkt worden.

DUID EEN VERANTWOORDELIJKE AAN

Iemand binnen uw bedrijf zou verantwoordelijk moeten zijn voor de bescherming en de controle van uw systemen en computers met betrekking tot inbreuken op het auteursrecht. Deze persoon moet een functie bekleden met de nodige beslissingsbevoegdheid (vaak is dit de IT- of financieel directeur) om zo op efficiënte wijze uw beleid te handhaven, de onmiddellijke verwijdering van illegaal materiaal te bewerkstelligen en gepaste sancties op te leggen.

VOORBEELD NOTA AAN HET PERSONEEL ©

Een exemplaar van deze nota kan gedownload worden van de site www.hetisuwzaak.be

NOTA AAN HET PERSONEEL

AAN: _____ (DISTRIBUTIELIJST)

VAN: _____ (VERANTWOORDELIJKE PERSOON)

ONDERWERP: BELEID T.A.V. HET GEBRUIK VAN AUTEURSRECHTELIJK BESCHERMD DIGITAAL MATERIAAL

DATUM: _____ (DATUM)

Deze nota wil (nogmaals) het beleid van (naam bedrijf of organisatie) onder de aandacht brengen inzake het gebruik van auteursrechtelijk beschermd materiaal op onze computers, netwerken en andere digitale media.

Het zonder toestemming kopiëren en verspreiden van dergelijk materiaal is illegaal en kan werknemers en (naam organisatie of bedrijf) blootstellen aan civiele en/of strafrechtelijke procedures. Dit geldt voor elk type van auteursrechtelijk beschermd materiaal, inclusief muziek, films, videospelletjes en software.

Werknemers mogen dan ook geen illegale kopieën van auteursrechtelijk beschermd materiaal plaatsen op computers, netwerken en andere digitale media die eigendom zijn van (naam bedrijf of organisatie). Verder is het werknemers verboden beschermd materiaal via het internet te verspreiden of deel te nemen aan activiteiten zoals het uitwisselen van bestanden, die zouden kunnen leiden tot inbreuken op het auteursrecht of die deze zouden vergemakkelijken. Daarenboven kunnen deze activiteiten ernstige gevolgen hebben voor het informaticasysteem van (naam bedrijf of organisatie) en haar productiviteit.

Een uitvoerige beschrijving van het beleid van (naam bedrijf of organisatie) inzake het gebruik van auteursrechtelijk beschermd materiaal, inclusief mogelijke sancties in geval van overtreding van dit beleid, vindt u in het document in bijlage/arbeidsreglement. (Verantwoordelijke) zal vanaf heden instaan voor een regelmatige controle van ons netwerk en onze computers teneinde dit beleid te handhaven. Indien nodig, zullen illegale bestanden door (naam bedrijf of organisatie) worden verwijderd.

Voor verdere vragen kunt u terecht bij [naam verantwoordelijke],

VOORBEELD REGLEMENT VAN INTERNE ORDE©

Een exemplaar van dit document kan gedownload worden van de site www.hetisuwzaak.be

BELEID T.A.V. AUTEURSRECHTELIJK BESCHERMD MATERIAAL

(Naam bedrijf of organisatie) respecteert het auteursrecht van iedereen die betrokken is bij de creatie en het verspreiden van auteursrechtelijk beschermd materiaal als muziek, films, computerprogramma's, videospelletjes en andere literaire, artistieke en wetenschappelijke werken gecreëerd door derden.

Werknemers van (Naam bedrijf of organisatie) mogen in geen geval ongeautoriseerde kopieën van auteursrechtelijk beschermd materiaal maken, opslaan, verspreiden of verhandelen via de systemen, het materiaal of opslagmedia van (naam bedrijf of organisatie)

Werknemers van (Naam bedrijf of organisatie) zullen geen illegale kopieën van auteursrechtelijk beschermd materiaal downloaden, aanbieden of opslaan via het internet door middel van de systemen, het materiaal of opslagmedia van (naam bedrijf of organisatie)

Werknemers van (Naam bedrijf of organisatie) mogen geen uitwisselingsprogramma's of netwerken installeren of een P2P index of -server beheren via de systemen of het materiaal van (naam bedrijf of organisatie) zonder de toestemming van (naam verantwoordelijke).

(Naam verantwoordelijke) is verantwoordelijk voor de uitvoering en de handhaving van dit beleid. Alle vragen over het maken van kopieën en/of het verspreiden van auteursrechtelijk beschermd materiaal in overeenstemming met dit beleid moet voorafgaand met (hem/haar) worden besproken.

Ieder activiteit of materiaal waarvan wordt vastgesteld dat het in strijd is met dit beleid zal ogenblikkelijk verwijderd, gestaakt en/of verbeurd worden.

De werknemers die dit beleidsreglement overtreden zullen het voorwerp kunnen uitmaken van passende sancties.

Handtekening + datum werknemer

BEZOEK WWW.HETISUWZAAK.BE

IFPI Belgium
De federatie van
de Belgische
muziekindustrie
Almaplein 3 b 2
1200 Brussel

Tel : 02 779 41 74
Fax : 02 779 16 69
www.ifpi.be

BaF
Belgian Anti-Piracy Federation
Jozef Mertensstraat 46
1702 Groot-Bijgaarden

Tel: 02 463 15 10
Fax: 02 463 14 81
www.anti-piracy.be

BSA
Business Software Alliance
Postbus 50
1700 Dilbeek

www.bsa.org

SABAM
Belgische Vereniging van
Auteurs, Componisten
en Uitgevers
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel

Tel : 02 286 82 11
www.sabam.be

Verantwoordelijke uitgever: Olivier Maeterlinck, Almaplein 3/2 te 1200 Brussel
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar
gemaakt op om het even welke wijze en in om het even welke vorm zonder
voorafgaandelijke toestemming van de rechthebbenden

Designed by elliottyoung.co.uk